

Günümüz Dünya Sorunlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Günümüz Dünya Sorunlar?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22515>

Özet

Günümüz Dünya Sorunlarına Yönelik Tutum Ölçeği, Kızılcıoğlu, Karakuş ve Öztürk tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin çevre kirliliği, açlık, küresel ısınma ve çatışmalar gibi güncel **dünya sorunlarına** karşı sergiledikleri tutumları ve duygusal tepkileri ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 24 maddeden ve **yapı geçerliliği** çalışmaları sonucunda belirlenen üç alt faktörden oluşmaktadır. Derecelendirme, 5'li **Likert tipi** bir format kullanılarak yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Dünya Sorunları, Küresel Farkındalık, Kaygı, Duyarlılık, Çözüm Katılımı, Psikometri, Ölçek Geliştirme

Yazarlar

Gökçe Kızılcıoğlu, Uğur Karakuş, Turgay Öztürk

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin günümüzdeki acil ve önemli küresel meselelere (ekolojik krizler, yoksulluk, adaletsizlik vb.) yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini belirlemektir. Bu araç, özellikle eğitim ve sosyal psikoloji alanlarında, bireylerin küresel sorumluluk bilincini ve bu sorunlara karşı ne ölçüde harekete geçmeye istekli olduklarını saptamak için tasarlanmıştır.

Ölçek, bireylerin dünya sorunlarına karşı geliştirdikleri **tutum** düzeylerini nicel olarak ölçerek, bu tutumların altında yatan kaygı, duyarlılık ve çözüm odaklı katılım gibi bileşenleri ortaya çıkarmaktadır. Bu sayede, eğitim programları ve sosyal kampanyaların etkinliği değerlendirilebilir.

Yapı

Günümüz Dünya Sorunlarına Yönelik Tutum Ölçeği, küresel sorunlara yönelik tutumu üç ayrı ve ilişkili boyutta ele alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu faktörler, bireyin sorunlara verdiği duygusal tepkileri ve çözüm odaklı davranış eğilimlerini kapsamaktadır.

Ölçek, toplam 24 maddesiyle birlikte aşağıdaki üç alt faktörü içermektedir:

Kaygı (9 Madde): Bireyin küresel sorunların sonuçlarına yönelik hissettiği üzüntü, endişe ve duygusal rahatsızlık düzeyini ölçer. (Örnek madde: Afrikadaki aç insanlar durumuna üzülüyorum.)

Duyarlılık (9 Madde): Bireyin çevresel ve sosyal sorunlara karşı gösterdiği farkındalık ve hassasiyet düzeyini ölçer. (Örnek madde: Karbon içerikli yakıtların kullanılması beni rahatsız ediyor.)

Çözüm Katılımı (6 Madde): Bireyin dünya sorunlarının çözümü için aktif rol alma ve sorumluluk üstlenme isteğini ölçer. (Örnek madde: Dünya sorunlarıyla ilgili yetkili bir konumda olmak isterim.)

Geçerlik

Ölçeğin **yapı geçerliliği**, ölçek geliştirme sürecinde kapsamlı istatistiksel analizlerle sağlanmıştır. İlk olarak, ölçek formundan elde edilen veriler üzerinde **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçlarına dayanarak elde edilen nihai form üzerindeki yapı, daha sonra **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) ile test edilerek üç faktörlü yapının uyumu doğrulanmıştır.

Geçerlik çalışmaları arasında bir diğer aşaması olan madde analizi, kalan 24 maddenin ayırt edicilik güçlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu süreçte, **madde-toplam korelasyonları** (Pearson's r testi kullanılarak) incelenmiştir. Yüksek korelasyon değerleri, maddelerin ölçülmek istenen toplam yapıya bariz bir şekilde temsil ettiğini göstermiş ve ölçeğin geçerlik özelliğini pekiştirmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, hem faktör bazında hem de bütün olarak gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik katsayıları hesaplanırken yaygın olarak kullanılan **Cronbach alpha** güvenilirlik katsayısı ve iki eş yarım arasındaki korelasyon değeri kullanılmıştır.

Toplam 24 madde ve 3 alt faktörden oluşan ölçeğin genel güvenilirlik sonuçları oldukça yüksektir:

Toplam ölçek için **Cronbach alpha** güvenilirlik katsayısı: 0.925.

Toplam ölçek için iki eş yarım korelasyon değeri: 0.763.

Alt faktörlere ilişkin güvenilirlik değerleri de güçlü bulunmuştur. Faktörlere ait eş yarım korelasyonları 0.649 ile 0.779 arasında değişirken, **Cronbach alpha** değerleri ise 0.817 ile 0.878 arasında değerler almıştır. Bu sonuçlar, ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek için öncelikle **açıklayıcı faktör analizi** (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik yapıları temsil ettiğini keşfetmeye

yardımcı olmuştur. Bu analizler sonucunda, ölçeğin üç ana boyutta toplanan 24 maddeden oluştuğu belirlenmiştir: Kaygı, Duyarlılık ve Çözüme Katılım.

Daha sonra, bu üç faktörlü yapının teorik modele uygunluğunu test etmek amacıyla **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, üç faktörlü yapının veri setine iyi uyum sağladığını ve ölçeğin teorik yapısının ampirik olarak doğrulandığını göstermiştir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirme çalışmasıdır)

Format: 24 madde, 3 alt faktörden oluşan öz bildirim ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle ergen ve yetişkinler için uygundur, ancak orijinal çalışmada örneklem detayları sınırlıdır.)

Yaş Grubu: Yetişkin ve ergen grupları için uygundur.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri için bir öğrenci veya genel yetişkin örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert tipi** derecelendirme sistemi kullanılmaktadır. Puanlama şu şekildedir: (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) kararsızım, (4) katılıyorum ve (5) kesinlikle katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Küresel Sorunlar, Tutum Ölçme, Psikolojik Ölçek, Güvenirlik Analizi, Faktör Analizi, Pearson Korelasyonu, Gökçe Kılıçoğlu

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: gokcekilicoglu@gmail.com

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şzinler, Ücret ve Test Yılı

Şzinler ve Kullanım: Ölçeğin ticari kullanım için sorumlu yazar Gökçe Kılıçoğlu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda kaynak gösterilmesi önemlidir.

Ücret: Ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Test Yılı: 2012.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: gunumuz-dunya-sorunlarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kılıçoğlu, G., Karakuş, U., ve Öztürk, T. (2012). Günümüz Dünya Sorunlarına Yönelik Tutum Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Periodical For The Languages*, 7(4), 2209-2224.

Günümüz Dünya Sorunlarına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 24 madde 3 faktörden oluşmaktadır:

Kaygı (9m): Afrikadaki aç insanların durumuna üzülüyorum.

Duyarlılık (9m): Karbon içerikli yakıtların kullanılması beni rahatsız ediyor.

Çözüm Katılımı (6m): Dünya sorunlarıyla ilgili yetkili bir konumda olmak isterim.